

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an:	12	coroane
Pe 6 luni:	6	"
Pe 3 luni:	3	"
Un număr 24 bani		

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACTIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Datorința noastră

Vremurile în cari trăim sunt foarte grele și serioase, pline de năcazuri, lipsuri și lacrimi; dar noi oamenii nu am merita numele frumos de cea mai aleasă făptură a lui Dumnezeu, dacă nu am căuta să tragem învățături adânci din aceste vremuri, atât pentru noi cât și pentru copiii noștri, a căror viitor zace în mâinile noastre.

O învățatură nespuse de prețioasă, care ne-au dat-o vremurile grele de astăzi este: că viața omului este un dar mare dela Dumnezeu, și de aceea trebuie bine păzită și folosită. Înainte de acest război cei mai mulți oameni și-au stricat și scurtat ei singuri viața nedându-și seamă, că ce comoară mare pierd prin folosința rea a vieții.

Cât e de mare acum dragostea pentru viață?

Câți bețivi ticăloși, cari și-au amărât viața lor proprie și a familiei lor nu și-au venit în fire! Cu ce alți ochi văd ei acum lumea și viața, chiar prin suferințele războiului. Nu s'ar fi aflat doftor sau om cuminte în lume, cari să-i fie putut vindeca pe acești nefericiți, și uite acum, ce oameni de treabă s'au făcut!

Câți oameni mărginiți la minte și răi la inimă au devenit mai luminați și mai buni, chiar prin marele dascăl, care se cheamă: războiul.

Deunăzi mă întâlnii cu un cunoscut, sosit acasă dela front și am rămas uimit, cum s'a schimbat la față și la suflet. Până aci zgârcit, sfâtos, închinat, prost și vecinic ciudos, iar acum vesel, modest, binevoitor și dăruitor. Pare-că a fost ani de zile novit în cutare mănăstire, așa vorbe, așa suri avea.

Înainte de război câți oameni au călătorit cu picioarele cel mai scump al lui Dumnezeu, viața omenească, cum cum o iubesc toți și cum o călăuzesc!

Dară iubirea și prețuirea vieții nu este iertat să dispară deodată cu sfârșitul războiului, ci această iubire și prețuire a vieții trebuie să-o săpăm adânc în inimile noastre și în ale copiilor noștri.

Datorința noastră, cari am rămas și cari vom rămânea vii după război este: predicarea despre iubirea și prețuirea vieții. Când vom învăța copiii noștri, să prețuiască viața așa cum trebuie să-o prețuiască, atunci am pus baza unui viitor fericit al neamului.

Viața omului nu e lăsată pentru mâncare și bețură, și mai puțin pentru satisfacerea unor patimi simple, ci ea e dăruită de Dumnezeu fiecărui om, pentru urmărirea și realizarea unor idealuri frumoase.

Nu mai este permis, ca cuvintele scripturii »Vai vouă celor-ce sunteți sătuli, că veți flămânzi; vai vouă celor-ce râdeți acum, că veți plânge și vă veți tângui«. (Luca c. 6 v. 25), cari ni s'au potrivit atât de bine înainte de război, să fie aplicate și la viața copiilor noștri. Copiii noștri să-i dedăm de mici la o viață superioară și sănătoasă, cari cu orice preț să urmărească înflorirea sufletului în toată privința și nu satisfacerea poftelor și patimilor trupești. Păcatele noastre să nu le mai predăm copiilor noștri, ci să turnăm în sufletele lor învățăturile folositoare, cari le-am cules din grozăvenia și seriozitatea timpurilor, ce le trăim. Războiul ne-a învățat, că o minte luminoasă e în stare să zdrobească la pământ milioane de oameni mărginiți. Războiul ne-a arătat, că iubirea și mila sunt în lumea sufletească aceea, ce sunt în lumea fizică razele soarelui; întăresc și înviează sufletul. Războiul ne-a descoperit adevărul, că o voință tare și morală zdrobește tot ce-i iasă în cale. Aceste trei comori să-le infiltrăm în sufletul copiilor noștri: lumina, iubirea și morala.

O altă învățatură mare și folosită a vremurilor profetice, în cari trăim, este: disciplina, care e forța cea mai mare de pe pământ. Din acest război mondial s'a dovedit în ne-numerate cazuri, că o mulțime, fie cât de mare, fără disciplină nu plătește nici o ceapă degerată. Cei puțini și disciplinați totdeauna au forfecat după toată rânduiala pe cei mulți și fără de căpătâi. Ca să fim înțeleși, că ce înseamnă cuvântul disciplină, ne folosim de următoarea asemănare.

Pentru corpul omenească fiștecăre membru este de folos și de neapărată trebuință. Talpa e chiar așa de necesară ca să fie omul om, ca și mintea ori inima, dar și aceea este adevărat, că fiecare membru al corpului omenească numai atunci e spre folosul întregului organism, **dacă fiecare este la locul său.**

Talpa nu se potrivește la locul nasului, precum nu se potrivește nasul în locul tălpii. Așa e și cu societatea omenească, sau cu un neam. În sinul unui neam sunt deopotrivă de prețioși economii, meseriașii, neguțătorii și învățații, dar iarăși fiștecăre numai la locul său. Țăranul nu poate face lucrul învățatului, fiindcă nu se pricepe la el, dar nici învățatul nu poate face lucrul țăranului, pentru că nu-l știe.

În o armată atât soldații de rând cât și generalii, sunt deopotrivă de prețioși, numai dacă fiecare e pus la locul său. Iată, ce va să zică disciplina. Fiecare la locul său și aici cu tot gândul, cu toată inima și cu tot sufletul. Disciplina își are rădăcinile în suflet, fiecare om trebuie să aibă atâta pricepere și să înțeleagă, că forțele lui sufletești și trupești sunt mărginite, și dacă vrea să fie folositor neamului său, precum și trebuie să fie, atunci el nu poate lucra în o sută de locuri, ci numai într'un singur loc. Dacă aici și-a făcut pe deplin datorința atunci a promovat binele comun

Numai un om, numai un neam disciplinat se poate ferici astăzi pe pământ. Viața de astăzi este atât de variată și estinsă, încât numai acel om sau neam o poate birui, care se folosește de puterile sale sufletești și trupești în mod cuminte.

Datorința noastră este deci, ca să învățăm copiii noștri să trăiască în disciplină. Copiii noștri nu le mai este iertat să-și petreacă viața cu fraze și cu vorbe lipsite de fapte, ci dâșii, amăsurat puterilor trupești și sufletești, primite dela bunul Dumnezeu, trebuie să își caute locul convenit în sinul neamului și apoi fiecare la locul său, să deie tot ce poate da prin muncă reală și cinstită. Cu cât va intra mai adânc în conștiința neamului nostru necesitatea disciplinei atât în munca materială cât și în cea spirituală, cu atât mai ușor îi putem proroci un viitor de aur.

A treia învățătură culeasă din vremurile noastre este, că mărirea și fericirea unui neam depinde dela caracterul, știința și munca elementelor, din cari se compune. Dacă voim deci să ne ferici și noi neamul, atunci să producem cât mai mulți oameni de caracter, de știință și de muncă. Forma în care este mai puternic un neam este organizația, dar organizație fără caractere nu există, pentru că oamenii fără caracter, organizați, formează iadul pe pământ.

Știința este făclia luminătoare, care arată calea cea adevărată, pe care trebuie să meargă un neam.

Fie idealurile și scopurile oricât de frumoase, ele rămân fără muncă numai iluzii nefolositoare.

Faceți-vă deci datorința, iubiți contemporani, pentru că dela voi depinde fericirea ori nefericirea urmașilor ce vor veni după noi.

Preotul dreptcredincios

Din sfânta Scriptură

„Nu te bucura de căderea dușmanului tău și inima ta să nu-se bucure de nenorocirea lui, că o va simți Domnul și nu-i va plăcea și va întoarce mânia sa de către dânsul“ (Pildele lui Solomon cap. 24, v. 17—18).

Sfinții trei ierarhi

Săptămâna viitoare, Marți la 30 Ianuarie, sărbăm pomenirea sfinților părinți și mari dascăli ai lumii: *Vasile cel mare*, *Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu* și *Ioan Gură-de-aur*. Acești trei sfinți au fost arhierii sau ierarhi, pentru aceea și sărbătoarea lor se numește sărbătoarea sfinților *trei ierarhi*. Pentru că să știe și iubiții noștri cetitori, cine au fost acești trei sfinți ierarhi, în cele următoare vom arăta pe scurt viața lor.

1. *Sfântul Vasile cel mare* s'a născut la anul 330 după Cristos în orașul Cezaria din ținutul numit Capadocia. Încă de tinăr a fost crescut în frica Domnului. După ce a învățat la cele mai vestite școli de pe atunci, la vârsta de 25 ani s'a făcut avocat. Peste doi ani a făcut o călătorie pe la locurile sfinte din Palestina, prin Siria și Egipt, și după ce a cunoscut viața călugărilor din pusturile acelor țări, când s'a întors acasă și-a împărțit averea săracilor și s'a retras într'o pustie, unde a petrecut 6 ani în post, în rugăciune și în cetirea sfintelor scripturi. La vârsta de 34 ani s'a preoțit, iar la vârsta de 40 ani a fost ales episcop în orașul nașterii sale, în Capadocia.

Pe vremea sfântului Vasile erau foarte puternici arienii. Arienii erau cei dezbinăți de biserica dreptcredincioasă, pentru că primiseră învățătura rătăcită a unui preot cu numele Arie,

care zicea că Mântuitorul nostru Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu, nu este Dumnezeu adevărat. Chiar și împăratul de pe atunci, Valent, ținea cu arienii și voia să câștige și pe Vasile pentru arianism. De aceea a trimis la dânsul pe guvernatorul său cu numele Modest, care a provocat pe Vasile să se dea pe partea arienilor, amenințându-l că-i va lua averile, apoi că-l va alunga din țară și în sfârșit că-l va omorî. Sf. Vasile însă i-a răspuns: „Înzadar mă ameninți cu luarea averilor, căci nu vei afla la mine decât niște haine purtate și câteva cărți; de alungarea din țară nu mă tem, căci tot pământul este al Domnului, căruia îi slujesc; nici de moarte nu mă înfricoșez, căci ea mă va împreuna cu Dumnezeu în fericirea cerească“. Atunci a zis Modest: „Așa de îndrăzneț n'a vorbit nici un episcop cu mine.“ Iar sf. Vasile i-a răspuns: „Poate că n'ai dat niciodată de episcop dreptcredincios“. Împăratul auzind de îndrăzneala sfântului Vasile, l-a lăsat în pace.

Sf. Vasile a scris multe cărți pentru apărarea dreptei credințe. El a întocmit regulile călugărești, după cari viețuiesc călugării bisericii noastre până astăzi. Tot sf. Vasile a întocmit și sfânta liturghie, care se săvârșește în biserica noastră în ziua de anul nou și în Duminicile postului mare. Sf. Vasile a reposat în vârstă de 50 ani, și pentru vrednicia lui, biserica l-a numit: *Vasile cel mare*.

2. *Sfântul Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu* s'a născut la anul 326 în orașul Nazians din Capadocia. El din tinerețe a fost bun prieten al sfântului Vasile, cu care împreună a umblat la școală, și amândoi împreună au petrecut vreme mai lungă în pustie. La vârsta de 35 ani a fost sfințit într'un preot, peste 10 ani a fost ales episcop într'un orașel din Capadocia, iar la vârsta de 53 ani a fost chemat la Constantinopol, ca să predice în contra arienilor, cari luaseră dela creștinii dreptcredincioși toate bisericile. Prin predicile sale Grigorie a ridicat din nou vaza credinții dreptmăritoare. De aceea a fost ales de patriarh al Constantinopolului; dar niște neînțelegeri, ce s'au ivit din cauza numirii lui de patriarh la sinodul din Constantinopol dela anul 381, l-au îndemnat ca de dragul păcii și al bune înțelegeri, să abdică de patriarhie. Sf. Grigorie s'a retras la moșia sa din Capadocia, unde a trăit în sfințenie până la vârsta de 63 ani, când a reposat. Pentru frumoasele sale cu-

FOIȚA „LUMINEI“

Iubire

În ochiu-mi beat suride azi tărâia
Și-n inima-mi e-atâta mângâiere,
Că-și vrea să sorb acuma bucuria
Cu tot al meu, dar nu mai am putere.
Iubire, evanghelie divină
Drum spre țări în veci înseninate
Azi fie bietu-mi suflet și se-nchină
În murmurări de rugăciuni curate!
Rămâi pe veci în calea vieții mele
Și-n inima-mi pe veci cum ești acum
Am plâns atât pe-a vieții drumuri grele
Și-am fost așa pustiu în greul drum
Rămâi că mâne-n zori când liturghia
Frumoasei vieți va tresări pe culmi
Și când vrăjiți și beți de dușoșia
Vieții — s'or clăți voinicii ulmi
Eu am să ies biruitor și pasul
Vui-va lung în pacea dimineții
Și voi umplea pământu-ntreg cu glasul
Ce va cuprinde toată forța vieții;
Striga-voiu mândru codrului ce-și bate
Lin cetinele brazilor voinici,
Că-n lumea ta cu vrăji netulburate

Se schimbă-n zei drumeții cei pitici.
Striga-voiu codrului, ca să-și trimită
Toată podoaba-mpărăției lui,
Ghirlanda asta veacuri împletită
Pe struna harfei mele să mi-o pui!
Și sus apoi pe stânca solitară
Unde tărâia blândă se apleacă
Peste pământul care se-nfioară
Simțind eternu-n inima-i săracă, —
Am să-ți instrun orfeică mărire
Cum nu-ți cântase nici un cântăreț
Ce te-a avut în inima-i — iubire —
În pribegia acestei mândre vieți!
Va tremura și codrul extaziat
Și zările s'or lumina de-odată
De strălucirea inimului cântat
Ție iubire, vecinică, curată!

Tu ce-n priviri ai strălucirea sfântă
A cerului de-apururi fără nori,
Că de-armonia acestui ceri ce cântă
Tu singură poate că te-nfiori
Tu întruparea visurilor mele
Visată-atâtea nopți de reverie
Cea așteptată-n drumul vieții grele
Ursită, ca să-mi fi stăpână mic
Intinde-mi mâna să fi-o strâng cu focul

Ce arde azi în inima-mi întreagă
Căci mi te-a dat Cel Sfânt să-mi fii norocul
În viața grea, pustie și pribeagă.
Și lasă-mă să uit că-s trecătoare
Toate câte trăiesc pe-acest pământ
Că lumea însași cu-ori ce clipă moare
Cu tot ce-n necuprinsul asta sânt
O lasă-mă să uit că este mâne
Și mâne poate tu mă vei uita
Și-n trecerea aceasta nu-ți rămâne
Nimic, poate amintirea mea.
Că am să plâng un vis plecat spre moarte
Și n'am să-ncep nici când să-l mai trăiesc.
Și fărâmat de zbuciumări deșarte
Eu mâne nu voi ști doar să-l jelesc
O lasă-mă să uit, să plâng acuma,

Și azi când eu-s stăpânul, numai eu
Și-a mele-s toate visurile tale
Să-mi nall privirea mea spre Dumnezeu
Să-I mulțămesc că mi te-a scos în cale.

Ovidiu Hulea

vântări despre dumnezeirea lui Isus, i-s'a dat numele: *Cuvântătorul de Dumnezeu*.

3. *Sfântul Ioan Gură-de-aur* s'a născut la anul 347 în Antiohia. El a rămas orfan de tată, dar mama sa i-a dat o creștere aleasă. După ce a sfârșit școala s'a făcut avocat, dar mai târziu, la sfatul mamei sale, s'a călugărit. La vârsta de 39 ani a fost sfințit întru preot și pus predicator la biserica din Antiohia, iar la vârsta de 50 ani a fost ales patriarh al Constantinopolului. La Constantinopol a avut să se lupte cu multe și mari greutăți, căci acolo se încuibase mare stricăciune. În cuvântările sale Ioan nu cruța pe nimeni, pe cei păcătoși îi îndemna să se îndrepte, iar pe cei neascultători îi certa cu asprime. Pe împărăteasa Eudoxia, care luase cu puterea via unei muieri văduve, Ioan a oprit-o de a intra în biserică; iar când cineva i-a spus să nu se împotrivescă împărătesei, căci îl va izgoni din patriarhie, Ioan a răspuns: „Eu nu mă tem de nimic, numai de păcat“. Un sinod compus din câțiva preoți și episcopi, cari erau dușmanii sfântului Ioan, la îndemnul împărătesei a depus pe Ioan din patriarhie și împăratul Arcadie l-a izgonit din țară. În calea pe unde trecea Ioan, când părăsia țara, preoții și poporul îi ieșiau înainte și cu lacrimi în ochi ziceau: „Mai bine să se întunece soarele decât să tacă gura lui Ioan“. — Trei ani a suferit el greutățile izgonirii, de cari l-a scăpat moartea la vârsta de 60 ani. — Pentru cuvântările lui frumoase i-s'a dat numele: *Gură-de-aur*. Sf. Ioan Gură-de-aur a scris liturgia, care se săvârșește peste an în biserica noastră.

*

Iată, iubiților cetitori, pe scurt viața celor trei sfinți ierarhi, a căror pomenire o sărbăm la 30 Ianuarie. Ei sunt pilde luminoase ale iubirii de adevăr și dreptate, apărători mari ai dreptei credințe și mari învățători ai lumii. Sfințenia vieții lor, și îndeosebi curajul sfântului Vasile, iubirea de pace a sfântului Grigorie și viața curată a sfântului Gură-de-aur să vă fie totdeauna înaintea ochilor, mai ales acum, în aceste zile de grea cumpănă. Ce bine ar fi, dacă fiecare creștin ar putea zice despre sine ca sfântul Ioan Gură-de-aur: „Eu nu mă tem de nimic, numai de păcat“. Sărbătoarea celor trei sfinți ierarhi să ne

Învățați copiii la curățenie

Mult mi-a plăcut întotdeauna să văd, Duminecile și în zile de mare sărbătoare copiii din sat adunați la biserică. Îmi era mai mare dragul, să-i văd îmbrăcați în cămășuța lor curată și albă ca neauă, care în Duminecile de primăvară părea că strălucește în soare de curată și albă ce este. D'apoi iile și poalele fetelor mai măricele, cât de frumoase erau în curățenia lor! Mă uitam cu drag la ei, dela unul la altul, îmi desfătam ochii, privindu-i așa rumeni la față și veseli și n'aș fi putut zice de nici unul dintre ei că nu-i frumos. Mi-se părea unul mai frumos ca celalalt și mă gândeam: Doamne, ce popor mândru-i poporul nostru românesc, ce copii frumoși mai are, de fi-e mai mare dragul să te uiți la ei. Și apoi dacă era vre-unul dintre ei cu haina mai nespălată și amarât la față, părea înstrăinat săracuțul și sta părăsit la o parte, fără să se joace cu ceilalți copii de seama lui. Pe așa unul se și cunoștea de departe, că n'are cine să-l îngrijească acasă. Oricare copil dacă e curat e și frumos, iar din contră, dacă cămașa de pe copil e murdară de nu se mai vede c'a fost odată albă și nici trupul lui nu e îngrijit, atunci ori cât de frumos ar fi la chip, îți întorci ochii dela el, că nu fi-e drag să-l vezi.

îndemne a urma virtuțile lor alese și a părăsi cărările păcatului, cari duc pe om la nefericire.

P. B.

ȘTIRILE ZILEI

RĂZBOIUL. După comunicatul statului major al armatei noastre luptele grele de pe platoul dela Asiago se continuă. Spre sudvest dela Asiago și pe teritorul dela Sisemol atacurile italienilor au fost zadarnice și dâșii au suferit mari pierderi. Locurile Monte de Val Bella și Col de Rosso după o luptă eroică a trebuit să le lăsăm puterilor dușmane aruncate în luptă în număr tot mai mare. Numărul prizonierilor, făcuți de trupele noastre în timpul din urmă a sporit la 15 ofițeri și 600 soldați.

La frontul vestic au fost lupte de artilerie și de aruncătoare de mine. Mai cu rezultat au fost atacurile aviatorilor noștri, cari au secerat o frumoasă învingere, împușcând 8 aeroplane dușmane și prinzând 2 baloane. În noaptea de 30 Ianuarie n. a urmat apoi un atac cu aeroplane asupra Parisului, omorând bombe aruncate 36 oameni și rănind 382 inși.

Lupta între *Rusia și România* continuă. Legăturile diplomatice între aceste două țări s'au rupt și drept aceea trupele române continuă a ocupa tot mai mult teren în Basarabia. Mai pe urmă au ocupat orașul *Reni*. Armata rusă nu e disciplinată și se retrage înaintea trupelor române trecând la noi numai în 31 Ianuarie peste 1700 soldați ruși cu cai, cu tunuri cu tot.

Sfăturile de pace dela Brest-Litowsk se continuă. S'au ivit greutăți în deosebi cu privire la recunoașterea republicii Ucraina, față de care ai noștri sunt cu multă simpatie, până când Trockii pune diferite piedeci.

JALEA BLAJULUI Blajul, acest istoric oraș dela împreunarea Târnavelor, jelește cernit moartea mitropolitului Mihalyi. Roiuri de preoți, învățători și popor străbat în ziua înmormântării stradele îmbrăcate cu steaguri negre. Sfânta liturgie și prohodul l-a săvârșit episcopul Dr. Demetriu Radu împreună cu episcopii Logojului și Gherlei, ajutoarați fiind de preoții aleși din întreaga mitropolie. Cuvântarea funebrală a ros-

Poate că unele femei, cari vor ceti rându-rile acestea, vor zice că ușor e să vorbești de curățenie la copii, dar vremea nu-ți ajunge la toate. Așa-i, că doar la o casă țărănească și unde sunt și patru-cinci copii, nici nu-i lucru ușor să-i ții curat, că pe lângă ei doară mai este și alt lucru și încă mult, nu să-i tot speli și să-i îmbraci. Da, însă curățenia copiilor este un lucru, care se poate face mult mai ușor decum s'ar crede la vorba dintâi. Copilul de mic trebuie învățat să iubească și să știe cei curățenia și atunci învățătura ce-o capătă din leagăn — cum s'ar zice — n'o mai uită toată viața lui. Mai mult lucru e să-l ții curat până-i mic și nu poți vorbi cu el. Când a ajuns însă să fie așa de priceput de-l poți învăța să se spele și singur, s'a luat o grijă de pe capul mamei, care trebuie să țină rânduiala în tot locul. Mamele trebuie să-i învețe să se spele pe mâni și obraji și să-și îngrijească hainele de pe ei, cari oricât ar fi de vechi și ieftine, dacă sunt curate plătesc mai mult decât cele scumpe și încărcate cu po-doabe, cari nu se potrivesc.

Datorința mamelor e, să le dele învățătura ca să-și știe păzi hainele și să grijească de ele. Odată ce de mici vor fi învățați la rânduială, așa vor și rămânea totdeauna. O femeie care iubește curățenia, să aibă ori câți copii și

tit-o canonicul Dr Vasile Suci, care între altele a zis următoarele:

„Sângele părinților, fraților și fiilor noștri vărsat păraie pe toate fronturile, acum de trei ani și jumătate, așteaptă meritata răsplată. Biserica noastră, provincia noastră bisericească cu un instinct, căruia nimica nu i-se poate împotrivi, vrea să-și păstreze viața nedespărțită de independența-i nu fără de jertfe dobândită. Vieța, dezvoltarea și înflorirea acestei biserici nu pot fi fără de autonomia, pe care i-au dat-o restauratorii s'au creatorii ei înțelepți și prevăzători. Instituțiunile noastre culturale, medii sau secundare, pentru cari totul am jertfit ce biată am avut, cu boldul înăscut de conservare, vreau să traiască; iar nevinovații copilași, îngerași în trup, lipsiți de părinții căzuți jertfă pentru patrie, cer pâne, cer carte, și pe alocurea, și poate că în și mai multe locuri, nu va fi cine să li-o frângă. Se adeverește oare la noi desolația, de care se tânguia Domnul la Ezechiel (34, 5): „S'au risipit oile mele nefiind păstor?“. — „Părinte, Părinte!“ vom striga și noi cu profetul Eliseiu, când s'a văzut părăsit de profetul Ilie, înălțat cătră cer. Părinte, Părinte, Cărmaciule neîntrecute, Conducătorule iscusite, neînfricate Apărătorule al bisericii, al poporului nostru ne-ai părăsit, ne-ai lăsat orfani, fără sprijin, fără povețe, în aceste zile grele, cele mai grele, ce au fost vreodată pentru omenime, pentru mult încercatul nostru popor și pentru obidita noastră biserică. Tu erai părintele nostru, că Avram nu ne-a știut pe noi și Izrail nu ne-a cunoscut (Isa. 63, 16).“

La înmormântare au luat parte prin reprezentanții ei și biserica noastră, Asociațiunea, comitetul național, apoi prefectul comitatului Albei inferioare cu slujbașii stăpânirii lumești și multă lume, venită din toate părțile.

Reposatul mitropolit n'a lăsat testament. Dar a lăsat o fundațiune de peste 182 de mii coroane pe seama bisericii catedrale din Blaj. Din însemnările ce le-a purtat se vede, că împărția an de an 22—24 mii coroane pentru scopuri de binefacere. În ajunul plecării sale din vara anului 1916 spre Oradea-mare, a împărțit spre scopuri de binefacere 70 mii coroane. Fie-i pomenirea vecinică!

Dela Comunitatea de avere. Vrednicul fost președinte al acestei mari instituțiuni ro-

ori cât de mult lucru, totuși va avea copii, la cari te vei putea uita cu plăcere întotdeauna. De pe ei îi vei cunoaște casa și vei ști ce-i plătește vrednicia.

Trebuie să se știe, că prin curățenie apărăm copiii și de boalele cari se ivesc printre ei, boale cari nu ating așa ușor pe cei cari de mici au fost îngrijiți și crescuți în curățenie, dezvoltându-se astfel în sănătate mult mai bună. Se cunoaște de departe pe fața unui copil, care e crescut în casa, în care toată iarna nu se mai deschide ușa și ferestrele ca să se schimbe aerul stricat din casă cu cel proaspăt de afară. Un astfel de copil e lănced, slab și galben la față de fi-e mai mare mila să te uiți la el. Tot așa va fi și trupul lui. Dacă-l întrebi, nu-ți va ști spune când s'a spălat pe mâni și când s'a primenit.

Dimpotrivă, ce bucurie ai când întâlnești un copil vioi la față, rumen ca bujorul. Te vei putea duce la el acasă, vei găsi-o curată și în rânduială bună și vei cunoaște, că mama copilului este o femeie vrednică și pricepută.

Apoi să se știe mai cu seamă și aceea, că nu haina face pe om și nu acela e frumos, care e îmbrăcat în scumpeturi. La copil adevărul acesta iese și mai mult la iveală, decât la oamenii mari. Nici nu-ți place să vezi un copil

mânești, Patriciu Drăgălina, nici n'a închis bine ochii și au și pornit agitațiile în jurul îndeplinirii postului de președinte. Candidații ar fi desigur să aștepte, că grănicerii noștri vor și să afle calea cea mai potrivită pentru de a înălța în acest post atât de însemnat și onorific, pe cel mai distins și mai apt candidat. 76 reprezentanți, în frunte cu comitetul, au hotărât să susțină candidatura Excelenței Sale domnului locotenent-mareșal campestru *Mihail Șandru*, de naștere din Mehadica. Ei dau următoarea

Declarație:

„Subscriși reprezentanți aleși ai „Comunității de avere a fostului regiment confinar româno-banatic Nr. 13” proclamăm candidat de președinte al „Comunității de avere” pe Excelența Sa dl locot.-mareșal-campestru i. r. *Mihail Șandru de Mehadica*. Totodată declarăm, că până ce nise va da posibilitatea să alegem pe Ex. Sa, susținem decisul comitetului din 16 Decembrie 1917, că afacerile de președinte să le conducă locțiitorul legal, actualul vice-președinte.”

Distincții. Regele Bavariei a decorat pentru ținuta lor vitejească în fața dușmanului pe mai mulți ofițeri ai falnicului nostru regiment 43 din Caransebeș. Dintre cei decorați amintim pe majorul Teodor Sbârcea, neam cu Peasfințitul nostru episcop, apoi pe viteazul căpitan Amos Pop și pe împreună lucrătorul nostru, sublocotenentul Petru Fotoc. Să trăiți viteji români!

Recvirarea vitelor. Anul acesta am avut puțin nutreț și de aceea se credea, că economii o să-și vindă vitele de bună voie trimișilor armatei. Neîntâmplându-se aceasta și având armata mare trebuință de carne de vită, se vor lua în curând măsurile de lipsă pentru *recvirarea vitelor*.

Ce se întâmplă cu prizonierii noștri din Rusia? O comisiune compusă din trimiși Austro-Ungariei, Germaniei, Turciei și Bulgariei de o parte, iar de altă parte a Rusiei se sfătuește cu privire la aducerea acasă a prizonierilor greu răniți și greu bolnavi, precum și cu privire la îmbunătățirea traiului a celor-ce rămân și pe mai departe în prinoare. Asemenea se discută și chestia poștei și telegrafului, dorind fiecare parte să ușureze după putință viața prizonierilor în-

îmbrăcat în cine știe ce haine scumpe și colori pestrițe cu fel și fel de podoabe nepotrivite. Să fie curat și sănătos, atunci ți-o fi mai mare dragul să-l privești. Sănătatea copiilor plătește mai mult decât toată bogăția! Și dacă ei de mici vor fi învățați la curățenie, vor crește și se vor întări în voie bună spre fericirea lor și a părinților.

Cât izvor de sănătate și putere vine dela curățenie s'a putut vedea și acuma în războiul acesta. Bieții soldați doară de nimica nu s'au plâns și nimic nu le-a lipsit ca și săpunul, apa de spălat și hainele curate. Câți dintre ei din cauza necurăteniei au căpătat boale de piele cari s'au răspândit printre ei și nu le-a cruțat viața. Dela mulți dintre ei am auzit, că nu sufăr de foame, de frig, ca și de lipsa primenitului. Ar uita doar de celelalte amaruri ce trebuie să îndure, dacă ar putea fi curați și mulți dintre ei ar fi scăpat cu viața, dar ei nu pot avea în război toate ce au acasă, însă să ne fie de învățătură, că prin necurătenie se răspândesc boalele și să ne ferim de ele prin iubirea de curățenie.

Tullia Bogdan

depărtați mii de kilometri dela căminul lor prin aceea, că pot să primească mai în grabă și mai cu ușurință scrisori dela aceia, cari le sunt dragi.

Economilor dispenzați și născuți între anii 1894 și 1900 le poate da voie protopreterele cercului — pe baza celui mai nou ordin ministerial — ca să-și continue lucrul, întrucât sunt economi de sine stătători și întrucât n'au pe nimeni, care să-i înlocuiască.

Moartea eroică a unui preot român. Preotul *Titu Iliuț* din Vama Bucovinei, pe când își împlinea slujba de preot militar la frontul italian, a fost nimerit de o granată dușmană rămânând pe loc mort. Aceasta e a doua jertfă, ce-o aduce biserica românească din Bucovina pe altarul patriei noastre. Cu câteva luni mai înainte murise moarte de erou tot la frontul italian și preotul militar *Dionisie Munteanu*. Peste tot în cursul războiului de acum au căzut 7 preoți militari ortodocși români din monarhie și astfel pe baza proporției numerice, — biserica noastră și pe acest teren a adus cea mai mare jertfă.

Greva juraților. Jurații sortiți la tribunalul din Sebenico au declarat, că numai în acel caz sunt învoiți să participe la pertractările puse la ordinea zilei, dacă li-se ridică diurnele la 30 coroane pe zi. Și această grevă interesantă este rezultatul vremurilor extraordinare de astăzi.

ADVOCATUL POPORULUI

Animalele bolnave au să fie înștiințate îndată diregătoriei comunale, ca aceasta să înștiințeze protopretura. (Art. de lege VII din 1888 § 23).

Iertarea de dare în cazuri de foc, inundări, grindină ș. a. se poate cere în termen de 8 zile, la ardere de pădure în termen de 30 de zile socotite dela întâmplare, în scris sau cu vorba la primăria comunală, care face arătare direcțiunii financiare (§ 50, 51 al art. de lege XLIV din 1883 și ord. minist. Nr. 45.055/1883).

Ajutorul familiilor celor duși în război. În numărul al doilea al foii noastre am publicat pe larg ordinațiunea cea nouă a ministrului, cu privire la „mila” ce o dă statul familiei celui înrolat.

Ca să știe fieștecare la câtă milă are drept, dăm de știre că

I. În comunele mici și mari se dă la lună

		Ajutor, Bani de cortel	
pentru	1 membru al familiei	36 cor.	10 cor.
	2 membri ai	60	10 cor.
	3	80	10
	4	100	15
	5	115	15
	6	130	15
	7	145	20
	8	160	20
	9	175	20
	10	190	25
peste	10	200	25

II. În orașe se dă la lună:

		Ajutor, Bani de cortel	
Pentru	1 membru al familiei	42 cor.	20 cor.
	2 membrii	71	20
	3	95	20
	4	118	30
	5	135	30
	6	150	30
	7	150	40
	8	165	40
	9	180	40
	10	210	50
peste	10	220	50

Ajutorul se solvește în comune la casa comunală și în orașe la casa magistratului în fiecare lună și *întoideuna înainte*. Bani de cortel primesc numai acele familii, cari n'au case proprii și locuesc în chirie.

Calendarul săptămânei

Ianuarie		Gerar
Zilele săptămânei	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	25	(†) Grig. Teol. Aep. Const.
Vineri	26	C. P. Xenofont
Sâmb.	27	(†) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a.)
Dum.	28	C. P. Efrem Sirul
Luni	29	Aducerea moaștelor. S. Ignatie
Marți	30	(†) SS. Trei Ier. Vas. Grig. Ioan
Merc.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan

Întemeiată în 1902. Telefon Nr. 13.

„SEBEȘANA”

Cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

Capital coroane 300.000.—
 Fonduri de rezervă peste cor. 100.000.—
 Depuneri spre fructificare peste cor. 1.000.000.—

Se ocupă cu tot soiul de operațiuni de bani: Pri-mește depuneri spre fructificare pe lângă procentul cel mai favorabil, cumpără și vinde hârtii de valoare, schimbă cupoane de tot soiul, precum și lozuri trase la sorți.

Anul fondării 1898. Telefon Nr. 5.

„SEVERINEANA”

Societate comercială pe acții, Caransebeș.

Cel mai mare magazin de mărfuri din sudul Ungariei. Liferează în mare și în mic cu cea mai mare acurateță mărfuri de băcănie, ferărie și manufactură: coloniale, delicatose, vâpseli, lumini, liqueruri (rachie dulce) de tot soiul, vinurile cele mai bune, apă minerală de toate soiurile, apoi cuptoare, vetre (Sparherd), mașini de smicurat cucuruz, etc., pluguri de arat și de săpat; chiag pentru închegarea laptelui și altele.